

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Kampen mot fattigdom

- Næringslivets rolle og eiernes ansvar

Eierskapskonferansen 2010

Anne Kristin Sydnes
Utenlandssjef
Kirkens Nødhjelp

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Næringslivets samfunnsansvar

- Samfunnsansvar handler om måten vi driver vår kjernevirksomhet på
- Samfunnsansvar er et ledelsesansvar
- Eiere og styrever har det overordnede ansvaret
- En moralsk forpliktelse – ja
- Risikohåndtering - ja

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Ledelsesoppmerksomhet – det svake ledd?

Nødvendige forutsetninger for å ivareta samfunnsansvar:

- Verdier
 - Kompetanse
 - Kapasitet
 - Ledelse og styring
-
- Verdiene – stort sett på plass?
 - Hvordan styrke kompetanse, kapasitet og ledelsesoppmerksomhet?

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Kirkens Nødhjelp

- Visjon: Sammen for en rettferdig verden
- Rettighetsperspektivet – rettighetsholdere og ansvarsbærere
- Kampen mot fattigdom – felles interesse og felles ansvar

KIRKENS NØDHJELP

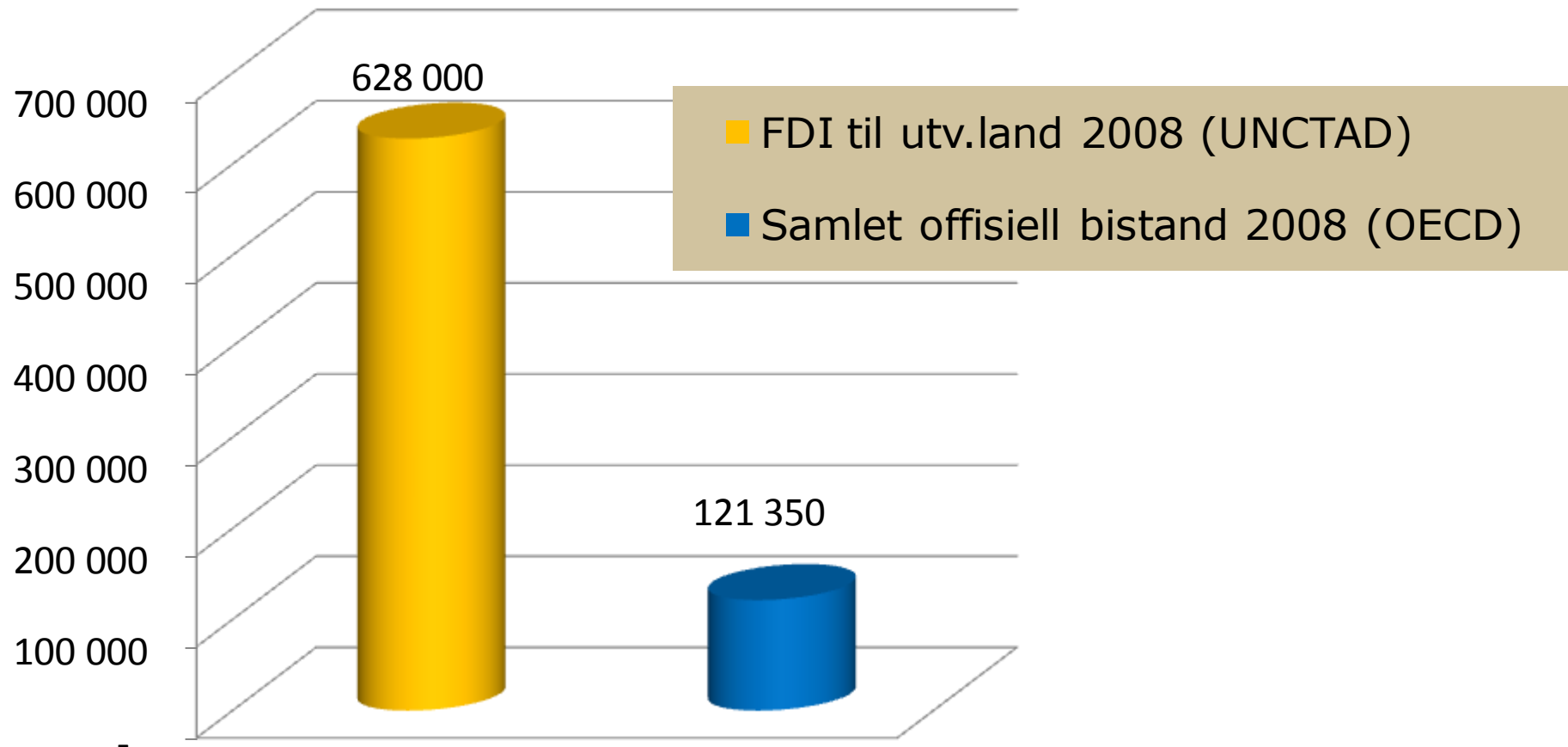
– actalliance

Nye markeder for næringslivet ofte kjente omgivelser for de humanitære organisasjonene

- Kjennskap til kultur og kontekst
- Sivilsamfunnsnettverk, myndighetskontakt
- Kirkens Nødhjelp har lang fartstid i "nye markeder":
 - Sudan 37 år, Brasil 30 år, Irak 13 år, Bangladesh 25 år, Kenya 23 år, Vietnam 20 år, Laos 20 år
- Andre norske organisasjoner tilsvarende – fantasiløst at ikke næringslivet utnytter denne kompetansen bedre

Investeringer og bistand (USD mill.)

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Det handler om måten vi driver vår virksomhet på

- Næringsutvikling og økonomisk vekst nødvendig for å bekjempe fattigdom – men ingen garanti
- Bistand ingen garanti mot fattigdom
- Bistand, næringsutvikling og handel – muligheter for mer strategisk samspill?

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Haiti

- 9. mill. innbyggere
- 80% under fattigdomsgrensen
- GDP/cap: USD 1.300, nr. 203 av 228 land
- 58 % underernærte
- Over 2/3 arbeidsløse
- Kun 1,5 % av opprinnelig skog er intakt

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Haiti

- **Skrikende behov for alt – inkludert investeringer:**
 - Et lutfattig og gjennomkorrupt land også før katastrofen
 - Cruisenæringen og turisme har stort potensial: Den dominikanske republikk har et BNP 6 ganger høyere enn Haiti, bl.a. grunnlagt på turisme, sukker og bedre styresett
- **Investeringer må gjøres slik at de sikrer og støtter opp om:**
 - Arbeidstakerretter
 - Lokalbefolkningens rett til vann og land
 - Statsbygging og godt styresett
- **Dette krever involvering av sivilsamfunn og andre interessenter**

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

DR Kongo – mineraler, elektronikk og femicide

- Millioner av mennesker døde i verdens mest dødelige konflikt
- FN 2006: 27.000 rapporterte voldtekter i Sør- og Nord-Kivu
- Væpnede grupper anslås å tjene NOK 1 mrd. årlig gjennom kontroll av handel med koltan, wolframitt og tinn

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

DR Kongo – mineraler, elektronikk og femicide

- For norske elektronikkselskap handler det om lange leverandørkjeder
- For Kirkens Nødhjelp handler det om massive overgrep mot kvinner og barn i et land med store ressurser
- Er i dialog med elektronikkbransjen i Norge
- Positive bransjeinitiativ internasjonalt for kontroll med leverandørkjeden
- Kirkens Nødhjelps trosbaserte partnere er til stede i de verste områdene
- Krav om ombudsordning for overvåking overlevert Regjeringen

Angola

Myndighetene må holdes ansvarlig; fordelingspolitikken må endres radikalt – bare da kan de store norske investeringene forsvares over tid:

- Angola er en global vekstvinner: Blant tre på topp i BNP-vekst siste tre år
- Ekstrem ulikhet: Blant de tre verste i inntektsfordeling
- Sterk konsentrasjon av politisk makt

Angola

- Finnes et visst politisk rom for å arbeide på lokalnivå med budsjettovervåking og godt styresett
- Kirken har et stort potensial i å utfordre myndighetene, stille dem til ansvar, tilgang til media, folkelig mobilisering (og legitimitet)
- Statoil i Angola (2009): NOK 13 mrd. til staten (skatt og olje), NOK 18 mill. til bistandsprosjekt: Viktig hva som skjer med de 13 mrd.!
- Vi inviterer til strategisk og langsiktig samarbeid!

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Korrupsjon – å stjele fra de fattigste

- Nødvendigheten av åpenhet i økonomiske transaksjoner for å bekjempe korrupsjon
- Felles utfordringer for bedrifter og humanitære organisasjoner og andre

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Åpenhet og kapitalflukt

- Over halvparten av all handel i verden skjer internt i multinasjonale selskap
- "Utviklingsland taper skatteinntekter på USD 160 mrd. årlig som følge av falsk fakturering og feilaktig internprising", Christian Aid (2008)
- Både OECD og regnskapsbransjen diskuterer nye standarder for informasjon om kapitalstrømmer, som land for land rapportering
- En glimrende anledning for Norge til å vise lederskap - Eiere og styrever kan innføre land for land rapportering nå

Risikohåndtering

- Bedrifiers atferd har sosiale og politiske effekter
- Graden av sosial og politisk stabilitet og godt styresett av stor betydning for bedriftene
- Kunnskap om lokal kontekst essensielt for å
 - Minimere skadelige effekter - "do no harm"
 - Redusere økonomisk, politisk og sosial risiko
 - Maksimere positive lokale effekter - "do good"
- Åpenhet og involvering av berørte parter sikrer langsiktig stabilitet, særlig i høyrisikoland
- Kontrakt med myndigheter er ingen garanti mot medvirkning til rettighetsbrudd

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Regjeringen om samfunnsansvar

- Eierskapsmeldingen (St.m. 13,2 006/2007):
"Utvalget mener at selskaper med statlig eierskap bør være ledende innen arbeidet med samfunnsansvar"
- CSR-meldingen (St.m. 10, 2008/2009):
"Regjeringen forventer at norske bedrifter er blant de fremste til å utvise samfunnsansvar"

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Kirkens Nødhjelp forventer at styrever og eiere sikrer at norske selskaper

- har rutiner for systematisk rapportering og oppfølging av selskapets praksis;
- publiserer nøkkeldata per land de opererer;
- støtter opp om bindende nasjonale og internasjonale minstestandarder for samfunnsansvar;
- sikrer reell involvering av berørte lokalsamfunn

Statens pensjonsfond utland

- Kirkens Nødhjelp ofte skeptisk til uttrekk: vi trenger forsvarlige investeringer og aktivt eierskap
- Trenger økt fokus på åpenhet om kapitalstrømmer og hvor selskapene opererer
- Ved grove rettighetsbrudd
 - kan medvirkningsansvaret selges?
 - Bør vi ha en rettsaksstøtteordning?

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

SPU om frivillighet versus regulering

"En universell eier slik som Statens pensjonsfond utland vil dermed kunne se seg tjent med reguleringer, nasjonalt og internasjonalt, som sikrer like konkurranseforhold og som opprettholder høye standarder", St.m. 20, 2008/2009 – Forvaltningen av statens pensjonsfond

Respekt for menneskeretter er ikke en frivillig sak

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

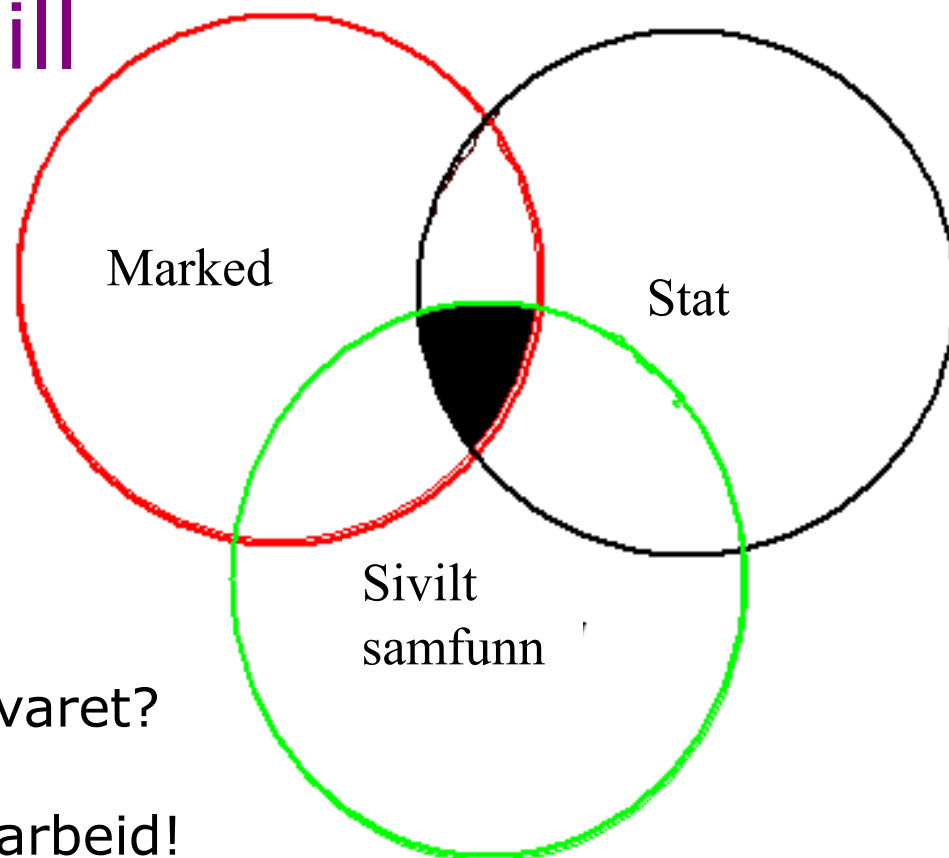
Strategisk samspill er nødvendig

Angola og Brasil

Hovedmottakere av norske investeringer.

Hvordan sikres samfunnsansvaret?

Vi inviterer til strategisk samarbeid!

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

*"It is the absence of
business, not its presence,
that lead to widespread
poverty"*

Kofi Annan

"Gjør ikke skade"

Hippokrates

Gruvedrift i Tanzania